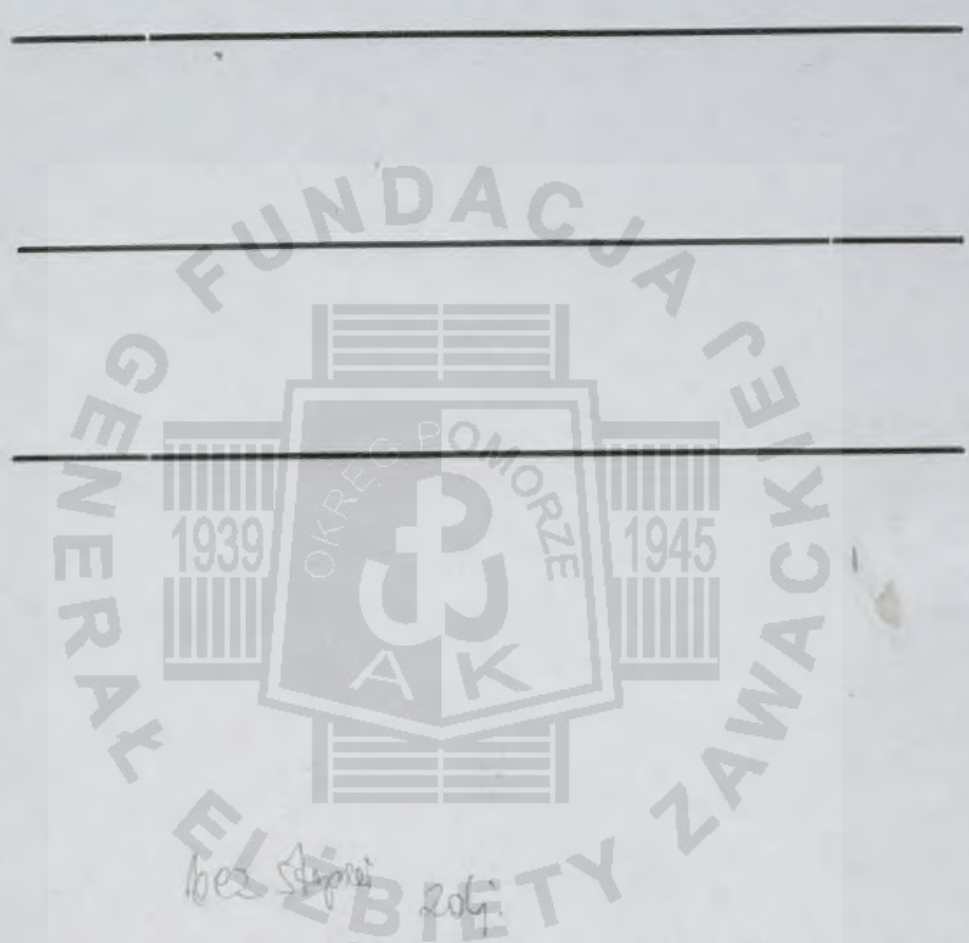

MEMORIAL
General Marii Wittek

Gardocka Helena

61631 Poznań

KRAWCZYŃSKA

I v. Kasprzak
II v. Gardocka
ps. "Wróbel"

NSZ
Sz. Szer.
Kielce
Helena

1308/WS

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — KRAWCZYŃSKA Helena.....

I.v. Kaprak.....

II.v. Gardocka..... 1308.10k
ps. „Urbbel”

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa ✓

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora ✓

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora -

II. Materiały uzupełniające relację ✓

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora ✓

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. (1939)

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939 –1945) - (1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. -

III/5 – inne... -

IV. Korespondencja ✓

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] -

VI. Fotografie ✓

I II Relacja Ułabwa

- Życiorys Ułabny, Poznań 1991r., Kopia, k. 2 s. 1-9.

Lyciorys

Helena Gardocka - primo voto - Kaspalak, z domu Krawczyńska
ur. 1.09.1921 w Ostrowie Świętokrzyskim (w Benkowie)

Ojciec Stanisław, matka Marianna z domu Wojniak

Narodowość polska, obywatelstwo polskie, pochodz. społeczno-robotnicze.

W pierwszym i drugim małżeństwie, dzieci własnych nie miała, wychowywała pięciu braci, obecnie już dorośli, między innymi bratubny.

Stan cywilny - wdowa od 21.4.1981 r.

Wykształcenie - średnie ekonomiczne. Zawód - księgowy.

Od kwietnia 1939 roku i przez całą okupację - do końca wojny, pracowała w Urzędzie Skarbowym w Ostrowie Świętokrzyskim.

Pracowała przez całą okupację od 15.10.1939 - do 15.01.1945 r.

Pracowała w "Komspiracji" - "Ruch Oporu z H.P." "Skarb Sierżaka"
"Chorągiew Kielecka", pod kierunkiem Sędzi. Łuczniczki - km Bogusławy
Januszkówny, w Ostrowie Świętokrzyskim.

Bezpośrednim przełożonym była - komendantka
z.H.P. Okręgu Ostrowiec - Agnieszka Szymkowiak - "Kiełkowiec" i "Jasna".

Z początku rok 1945, wraz z mężem A. Kaspalak, (później wyśledzony) - przyjechali do Formanina.

Od 1947 roku pracowała całe w Formaninie jako księgowy, później kierownik działu i z-ca głównego księgowego.

Pracowała w przedsiębiorstwie M.H.D. następnie w Wydawnictwie
Wznowiskim, Centrali Wynajmu Filmów a oddzielnie w Budownictwie

od 1.10.1981 roku - jestem na emeryturze.

Nigdy nie byłam karana. Nigdy nie należałam do żadnej

partii politycznej - tylko do Związku Radzieckiego

i od czasu jej rozwiązania do "Solidarności".

W załączeniu:

1. Zaświadczenie Główny Kwateron z H.P. Warszawa
2. Oświadczenia świadków:
 - a) Anny Sijki
 - b) Agnieszki Kurek
3. Kopia legitymacji Komunistyczna
"Ruch Oporu" z 1939 - 1945 r.
4. Deklaracja, o przynależności do Kół "Jedla"

Helena Gardocka

Formanin 14.3.1991 r.

Helena Gardocka
(z domu Krawczyńska) Nr. 1008 „Jodła”
pseud. „Wrobel” „Halina”

Przez całą okupację pracując w Urzędzie skarbowym w Ostrowcu Świętokrzyskim w czasie od 1939 do 1945. Działalność w „L.H.P. „Stare Srebrzo” - jako drukownia, w nichu oporu i służbie łączności.

Komendantem Okręgu Ostrowieckiego był Agnieszka Szymkowiak-Kukowa „Jagna” - a okręg ten podlegał - Szefowi Łączności Armii Krajowej Obrędy Opolskiej hm. Bogusławie Jamrozowskiemu „Hilga”

Z okresu tego są mi znane: Hanna Kloo-Sójka „Beta” Zofia Kłos-Błasinska „Gamma”, Danuta Przybyłowska-Bienias „Alfa” i Tadeusz Przybyłowski, który zginął w partyzantce w 1944 r. pod Jędrzejowem.
Danuta i Tadeusz Przybyłowski, to moje ciociarne wdziactwo.

Razem z moimi siostrami, Leokadią „Lysia” i Danutą „Dronyżka” - patm. załącznik, wykonano wspomnienia w książce „Historia 1939-1945” oraz z Tremą Voyke-Zusau z Bodzechowa - prowadziliśmy punkt kontaktowy dla harcererek i partyzantów, w wynajętym pokoju w Ostrowcu Św. przy ul. Siemickiej u mecenasa Doboskiego.

Tu rozdzielaliśmy i rozmawialiśmy tajną prasę, pocztę od i do partyzantów z okolic Ostrowca, jak również przygotowywaliśmy dla nich lekarstwa i odzież na zimę.
Lekarstwa i opatrunki, zdobywaliśmy przeważnie z szpitala Ostrowieckiego. W aptece tego szpitala - pracowała również, Trema Voyke-Zusau, z zawodu farmaceutka.

Ojciec mój Stanisław Krawczyński, pomógł nam w wielu akcjach i przewoził ciężkie paczki, we wrześniu 1944 roku - w jednej z łopatek został aresztowany i wywieziony do Obozu przejściowego w Breolinie. W czasie transportu do Ostrowca, zdołał zbiec i ukrywał się, całą okupację (do końca okupacji).

Za zgodą i zgodą, komendantki L.H.P., Agnieszki Szymkowiak „Jagna” jako, że harcerstwo jest apolityczne - rozmawiałem, działalam w Narodowej Sieci Harcerskiej. Organizacja, ta istniała w Urzędzie skarbowym gdzie ja również pracowałam.

Przyjęte, żyłyśmy na ul. kol. sp. Bronisława Szymeryka i macierzysty Urząd Skarb. sp. Franciszka Szpejta, pod koniec 1940 r. Razem z Bronisławem Szymerykiem, przewoziłam broń, broń i amunicję między Kielcami, Radomem, Opawem i Ostrowcem - Na drogę, dla zabezpieczenia, dostawaliśmy od Narodnika F. Szpejta, delegacje strażnicze. Obaż Oni - zostali porażeni na rynku w Ostrowcu Św. w 1942 roku. Na tym - urwał się mój kontakt z N.S.H.

Od sp. Bronisława Szymeryka - dostaliśmy listy przed egzekucją, od nieznanego mi osoby - gęps - w którym zamawiałem mnie, że nie zostaliśmy zdradzeni.

Już też - wielkim patriotom i wielkim bojownikom, bohaterom - zawdzięczałam prawdopodobnie życie.

IVB

Ja dalej, aż do końca wojny pracowałam
w ruchu oporu i służbie łączności w ZHP
"Strona srebrna" w Okręgu Opolewskim na terenie
Witrowca i Dębkowa.

Wielka Gardocka

Formacji 30.10.1991r.

I 12 Dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

- Poświadczenie ZHP, 1938r., kopia, k.1 s.1.
- Poświadczenie ZHP, 1939r., kopia, k.1 s.2.
- Poświadczenie ZHP, 1939r., kopia, k.1 s.3.
- Oświadczenie świadka A. Kwiek, Poznań 1986r., kopia, k.1 s.4-5 (2 egz.)
- Oświadczenie świadka H. Sójki, Poznań 1986r., kopia, k.1 s.8-9
- Zaświadczenie ZHP, Warszawa 1986r., kopia, k.1 s.10 (2 egz.)
- Zaświadczenie ZHP, Warszawa 1986r., kopia, k.1 s.12

YNOWA.

Helena Krawczyńska
Podpis właścicielki książki

POŚWIADCZENIE

DRUŻNA *Helena*

Krawczyńska

Urodzona w *Łentowie*

dnia *1. IX. 1921r.*

JEST HARCERKA

Wstąpiła do Związku Harcerstwa Polskiego

dnia *15. IX. 1933r.*

Złożyła przyrzeczenie dnia *6 X. 1934r.*

Numer Krzyża *101 011*

Komendantka
Chorągwi

Sekretarka
Chorągwi

Guere dn. *2 VII* 1938 r.
(Miejscowość)

GENERAŁ ETNA
1939 OKRĘG POMORZE 1945
CKI

OBOZY, KOŁONJE, WYCIECZKI I KURSY*)

*Opis wycieczki w kuznie dla
komandosów przez ciekawą
w Rabatku od 29.7. do 28.8. 1937r.
płm. B. Jankowskiego.
Wrestling w Kobonie obwiniętych
Chorągwi Krawczyńskiej w oraniu od 8-23. VII.
1938 r. w Białym na Wągrowie,
Harcmanus pod
Komendantka obozu*

*) Wpisywać w porządku chronologicznym obozu. Każdą notatkę podpisuje komendantka.

Krawczyńska Danuta
Podpis właścicielki książki

POSWIADCZENIE

DRUHNA *Danuta*
Krawczyńska
Urodzona w *Denkowie*
dnia *21. VII. 1927 r.*

JEST HARCERKA

Wstąpiła do Związku Harcerstwa Polskiego
dnia *20. X. 1937 r.*
Złożyła przyrzeczenie dnia *18. VI. 1939 r.*
Numer Krzyża *CXXIX 931*

Komendantka
Chorągwi

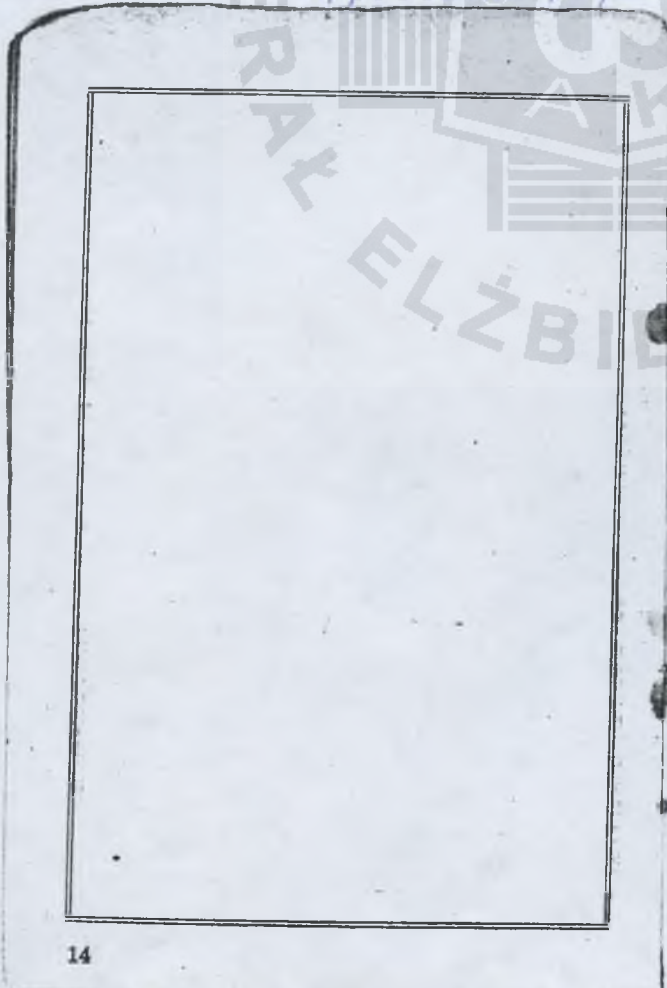

Sekretarka
Chorągwi

Jasnowolska *B. Jasiński*

Łobzów, dn. *25. VI. 1939 r.*
(Miejscowość)

*Jako ciekawostka wpis do Legitymacji Harcerskiej:
Bibliotek, wycieczki do lasu 1942 (pod poronem) a właściwie
były to kontakty z partyzantami. Podpisane przez B. Jasińskiego, Hufca*

OBOZY, KOLONJE, WYCIEZKI I KURSY*)

1. *2 dniowy biwak na kątowie 1938 r.*
 2. *2 dniowy biwak na kątowie 1939 r.*
 3. *1 - wycieczka do lasu 1939 r.*
 4. *5 wycieczek do lasu 1939 r. ✓*
 5. *Biwak na Słońcu Górze 1942 r. ✓*
 6. *Wycieczka do lasu 1942 r. ✓*
- Ostrówiec, Wł. A. Jasiński, Hufca*

*) Wpisywać w porządku chronologicznym obozu. Każdą notatkę podpisuje komendantka.

Bożena, wa Jasiński po Milga - pomiędzy sęd. Łowiczo AK 9 od 1943 r.

123

POŚWIADCZENIE

DRUHNA Leokadia
Krawczyńska
Urodzona w Denkowie
dnia 27. stycznia 1924 r.

JEST HARCERKA

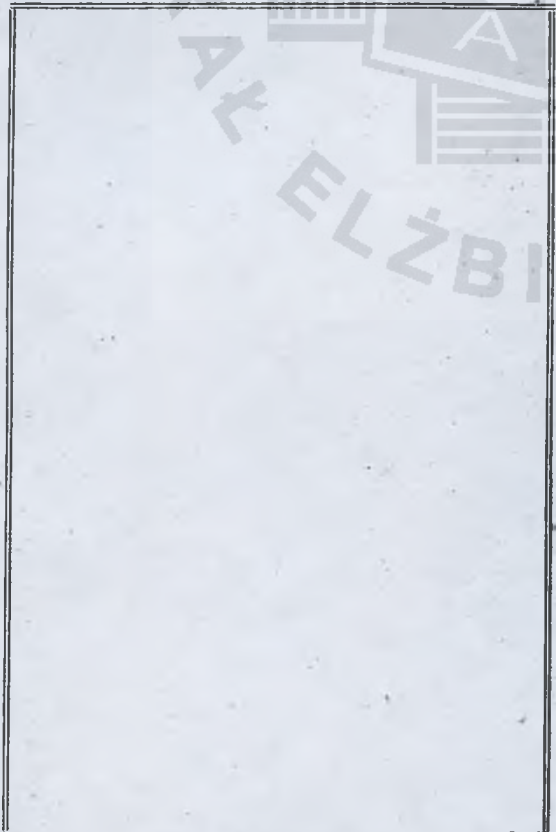
Wstąpiła do Związku Harcerstwa Polskiego
dnia 20. stycznia 1936 r.
Złożyła przyrzeczenie dnia 19. czerwca 1938 r.
Numer Krzyża OK 408

Komendantka Chorągwi: Jaworowa
Sekretarka Chorągwi: W. S. J. J. J. J.
W. S. J. J. J. J.
dn. 25. VI. 1939 r.
(Miejscowość)

Krawczyńska Leokadia
Podpis właścicielki książki

Na Legitymacji Harcerskiej - wpisany 7. 1942 r. podpisanym przez Bogusława Jaworskiego
p. Hufca Hufca, a od 1943 r. przez Łęgowicę AK. Pod pozorem wycieczek był to
kontakt z partyzantami

OBOZY, KOLONJE, WYCIECZKI I KURSY*)

1. 2 dn. biwak na Kotołach 1938 r.
2. 2 " " " " " " 1938 r.
3. 1 dn. wycieczka do Liciń 1939 r.
4. 2 dn. biwak na Kuracie 1939 r.
5. 5 wycieczek do lasu 1939 r.
6. Biwak na Łowiej Górze 1940 r.
7. Wycieczka do lasu 1940 r.
8. 1 dn. biwak na Kopalni 1945 r.

Bogusław Jaworski

*) Wpisywać w porządku chronologicznym obozu. Każdą notatkę podpisuje komendantka.

Kwiec Agnieszka, Jasna" Poznań, dnia 21 lutego 1986 r.
60-783 Poznań, Grunwaldka 35/6/5
(Nazwisko, imię, pseudonim i adres składającego oświadczenie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): Rezerwa obywatelska Komendantki ZHP Okręgu Ostrowieckiego od 15 marca 1939 do 15 sierpnia 1945
świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer F.W. 212 1497
wydanym dnia 27 kwietnia 1963 r. przez KMPO Poznań.

oświadczam:

ze Ob. Helena Gardolna z Krawczyńskich (córka) Stanisława i Marii
urodz. dnia 1 września 1922 roku w Witkowie Sułkowski - Denkowie
jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): Konspiracyjny oddział w Witkowie Hareziowa Polnego, Witkowo, ul. Mickiewicza, od 15 marca 1939 do 15 sierpnia 1945, w czasie którego 15 września 1945 w Witkowie Sułkowski

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim "Wróbel" i pełnił(a)

"Wróbel"

- była wybitną aktywistką, pełną pomysłowości i braniem orga-
 - nizatorką życia patriotycznego w domu i środowisku.
 - Rzetelnie polskie książki z magazynów niemieckich przewoziła tajną drogą i poeżę m. in. do Radomia, broń i amunicję do Bodzechowa i O-
 - strowca "organizowała" leki, opatunki, szarpie dla partyzantów, udzielała pierwszej pomocy chorym w Denkowie.
- Działalności tej prowadziła cała rodzina Krawczyńskich matka, córki Leokadia Helena i Danuta, syn Tadeusz. "

podpis /-/ Agnieszka Kwiec
z domu Szymkowiak
(moje uzupełnienie)

wydanej przez Zarząd Okręgu w Poznań z numerem 244 918

Własnoręczny podpis stwierdza się:
SEKRETARZ

Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem

Agnieszka Kwiec

(pieczęć i podpis odpowiednich władz lub Zarządu Okręgu)

(Nazwisko, imię, stopień wojskowy, funkcja, stanowisko)

I 12/5

ZARZĄD WOJEWÓDZKI ZBoWID
w Poznaniu

Zaświadczam, że Ob. Hubert Augustyniak
jest członkiem ZBoWID/nr ewidenc. 244438
nr leglt. 167471 i posiada zaświadczenie
nr 232684 z dnia 11.12.86 z tytułu
Teżni mowienia
i innej pracy
15.10.1979 do 15.01.1985
Poznań, dnia 5.01.1986

The president of the Hubert Augustyniak
in the name of the ZBoWID

Kwiec Agnieszka „Jagna” Poznań, dnia 01 lutego 1986 r.
60-783 Poznań, Granwaldka 35/6/5
(Nazwisko, imię, pseudonim i adres składającego oświadczenie)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) — (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): pełniacz obywatelski Komendantki ZHP okręgu Ostrowskiego od 15 października 1939 do 15 stycznia 1945
świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer FW 212 1497
wydanym dnia 27 kwietnia 1963 r. przez KMMD Poznań.

oświadczam:

że Ob. Helena Gaxelocka z Kwadratowa (córka) Stanisława i Marii
urodz. dnia 1 września 1921 roku w Ostrowcu S. (ob. Ostrowiec S. Toloczki)
jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): Konspiracyjny Kwartalnik Harcerski Pokuskiego. Pełniła funkcję dowódcy oddziału od 15 października 1939 do 15 stycznia 1945 w Ostrowcu (ob. Ostrowiec S. Toloczki)

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim „Wrobel” i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): była wybitnie aktywna, pełna pomysłowości i odwagi, organizatorką życia patriotycznego w domu i w obozisku. Kwatera polska, kontakty z młodymi Niemcami, przewoziła tapasy i prosy, służyła kulinaria, brała udział w akcjach, w Ostrowcu „Organizacja” lubi, opiekowała się dziećmi, przygotowała pierwszy pomysł chorągiewki w Ostrowcu. Ma dwóch siostrzeńców: Helenę i Marię, siostrzeńców: Tadeusza.

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej 0167447
wydanej w Poznanie w dniu 24 9 8

Własnoręcznym podpisem świadcza się:
WŁAŚNICZKA DEMOKRACJI
ZWIĄZEK BOJOWNIKÓW
SEKRETARZ
(Pieczęć i podpis odpowiednich władz lub Związku)

Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem
Agnieszka Kwiec
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy, funkcja, stanowisko)

1/2/4

ZARZĄD WOJEWÓDZKI ZBoWID
w Poznaniu

Zaświadczam, że Ob. Sturcki Włodzisław

jest członkiem ZBoWID/nr ewidenc. 244458

nr leglt. 107971 i posiada zaświadczenie

nr 232684 z dnia 11.12.86 z tytułu

Prace wykonywane

i inne prace

12.10.1979 ok. 15 01. 445

Poznań, dnia 5.06. 1986

*Pracownik Sturcki Włodzisław
w okresie 5 lat w tym 445*

Sturcki

I 218

Sójka Anna "Beta" 61730 Poznań, Młyniska 9 m 1
(Nazwisko, imię, pseudonim i adres składającego oświadczenie)

Poznań, dnia 25. lutego 1986 r.
(miejscowość)

OŚWIADCZENIE ŚWIADKA

Ja, jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową od — do): harcerska należąca do tajnej organizacji ZHP Okręgu Ostrowieckiego od 1939 r. a następnie jako członkini Harcerskiej Bratniej Krowej w Obwodzie Opolewskim
świadomy(a) odpowiedzialności wynikającej z przepisów prawa karnego za prawdziwość podanych niżej przeze mnie faktów, legitymujący(a) się dowodem osobistym seria i numer DT 194 1524
wydanym dnia 16 lipca 1962 r. przez KM. MO Poznań

o s w i a d c z a m :

że Ob. Helena Gardocka z d. Krawczyńska syn (córka) Stanisława i Marii
urodz. dnia 1 września 1921 roku w Ostrowcu Świętym - Leokadia

jest mi znany(a) osobiście jako uczestnik(czka) (wymienić formację Ruchu Oporu, nazwę obozu lub więzienia, formację wojskową oraz okoliczności, w których świadek zetknął się z otrzymującym(cą) oświadczenie i czasokres od — do): tajnej organizacji ZHP Okręgu Ostrowieckiego w czasie przeszkolenia przygotowania jak i w okresie swojej pracy w służbie w Bratniej Krowej w Obwodzie Opolewskim - w okresie od października 1939 r. do stycznia 1945 r.

Wyżej wymieniony(a) posiadał(a) pseudonim "Hrobel" i pełnił(a) funkcję — brał(a) udział (w tej części opisuje się: przebieg służby i działalność w okresie bezpośredniego udziału w walkach wolnościowych, pełnioną funkcję, stopień wojskowy, w jakich był(a) oddziałach, grupach, placówkach, pod czym dowództwem, kierownictwem, udział w akcjach bojowych i innych, w jakich miejscowościach, nazwa obozu itp. wszelkie zmiany i czasokres od — do): pełnił funkcję drwiniarza ZHP przygotowania harcerski do różnorodnych funkcji dla organizacji ruchu oporu oraz osobiście pracował w służbie tajności szarytarskiej, organizacji życia patriotycznego na terenie Leokadii - Ostrowca Świętego

Jeżeli świadek jest członkiem ZBoWiD, powinien wpisać numer legitymacji członkowskiej 0170904 wydanej przez Zarząd Okręgu w Poznań nr ewid. 251 195

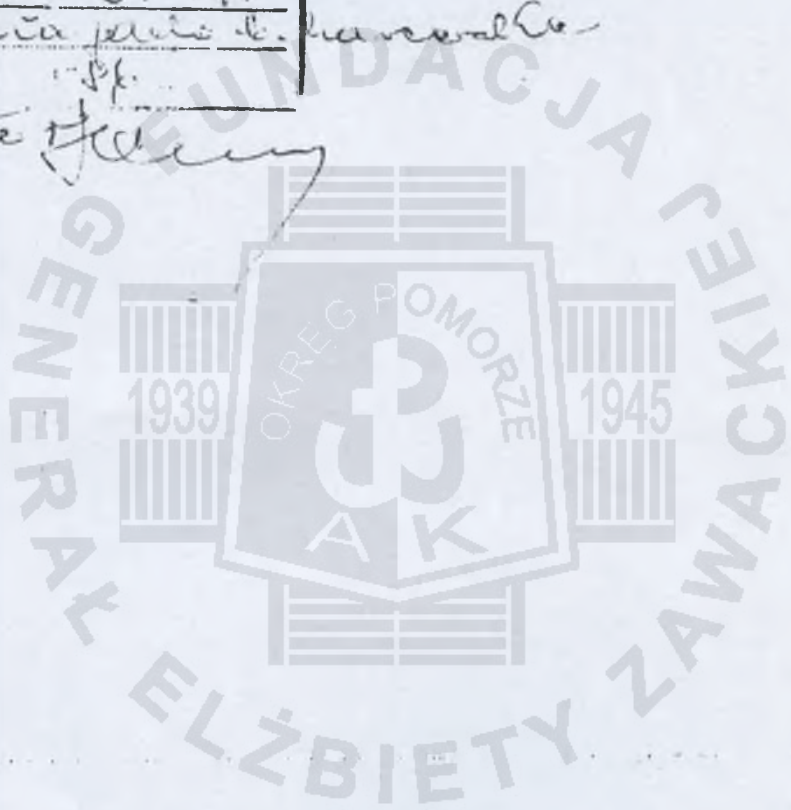
Współczesność podpisu stwierdza się:
Sekretarz Zarządu Kola Centrum
[Podpis]
(p. KOŁO odpowiedzialny władz ZBoWiD)
POZNAŃ
Jedn. PZM „Grafpapier”, w/wa, Bema 60a, z 14.III.1977 r.

Prawdziwość powyższych danych stwierdzam własnoręcznym podpisem
Anna Sójka z domu Kras
(Nazwisko, imię, stopień wojskowy, funkcja, stanowisko)

ZARZĄD WOJEWÓDZKI ZBoWiD
w Poznaniu

Zaświadcza, że Ob. Sybilka Renata
jest członkiem ZBoWiD/nr ewidenc. 251195
nr legiti. 176904 / posiada zaświadczenie
nr 222249 z dnia 15.07.76 z tytułu
Pracownika
1.01.45 do 31.12.44
AK - w stopniu pułkownika

Obwód opartej Handlowej

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA

00-491 Warszawa, ul. M. Konopnickiej 6 (tel. 28-92-81) Adres telegraficzny: ZHP Warszawa

L. dz. 1838/DHA/86

Warszawa, dnia 1986.04.28 19 r.

Z a ś w i a d c z e n i e

Komisja Historyczna Głównej Kwatery Związku Harcerstwa Polskiego - na podstawie posiadanych dokumentów - stwierdza, że Ob. Helena Gardocka, z d. Krawczyńska, zamieszkała w Poznaniu, przy ul. Kosmonautów 14 m.89, w okresie okupacji /X.1939-I.1945/ należała do konspiracyjnej drużyny harcerskiej, która w ramach "Szarych Szeregów" działała na terenie Ostrowca Sw.

Zaświadczenie wydaje się celem przedłożenia władzom ZBoWiD

Sekretarz
Komisji Historycznej

[Signature]
/Maria Głowińska/

IR/11

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO GŁÓWNA KWATERA

00-491 Warszawa, ul. M. Konopnickiej 6 (tel. 28-92-81) Adres telegraficzny: ZHP Warszawa

L. dz. 1838/DHM/86

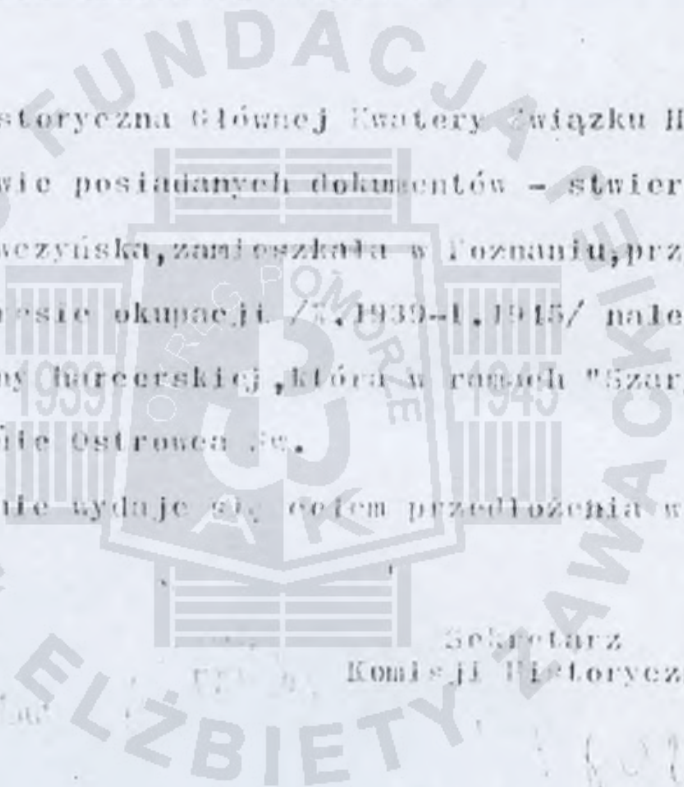
Warszawa, dnia 1986.01.28 19 r.

Zaświadczenie

Komisja Historyczna Głównej Kwatery Związku Harcerstwa Polskiego - na podstawie posiadanych dokumentów - stwierdza, że Ob. Helena Gardocka, z d. Karweczyńska, zamieszkała w Poznaniu, przy ul. Kosmonautów 14 m. 89, w okresie okupacji /1.1939-1.1945/ należała do konspiracyjnej drużyny harcerskiej, która w ramach "Szarych Szeregów" działała na terenie Ostrowca Sw.

Zaświadczenie wydaje się celem przedłożenia władzom ZBoWiD

~~Przewodnicząca Komisji Historycznej
P. K. E. Z. B.
[Signature]~~

Sekretarz
Komisji Historycznej

[Signature]
Zlaria Głowińska/

7k/12

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO
GŁÓWNA KWATERA

00-491 Warszawa, ul. M. Kenopnickiej 6 (tel. 23 92 31) Adres telegraficzny: ZHP Warszawa

L. dz. 1839/DIA/86

Warszawa, dnia 1986.04.28 19 r.

Z a ś w i a d e c z e n i e

Komisja Historyczna Głównej Kwatery Związku Harcerstwa Polskiego -
na podstawie posiadanych dokumentów - stwierdza, że Ob. Leokadia Usak-
Krawczyńska, zamieszkała w Poznaniu, przy ul. Kwiatkowej 4 m.7, w okresie
okupacji /K.1939-I.1945/ należała do konspiracyjnej drużyny harcerskiej,
która w ramach "Szarych Szeregów" działała na terenie Ostrowca sz.

Zaświadczenie wydaje się celem przedłożenia władzom ZBo. i.

sekretarz
Komisji Historycznej

[Signature]
/Maria Głowińska/

II Materiały uzupełniające relację

- Relacja oprac. na podst. dokumentów osobnych Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Ulkp., kopia, k. 15.1

Relacja Wojskowej Służby Kobiet : Helena Gardocka

I. Dane osobowe

Gardocka Helena I voto Kasorzak z domu Krawczyńska

Pseudonim "Wróbel"

urodzona 1 września 1921 roku w Denkowie pow. Ostrowiec Święto -
krzyski

Imię ojca Stanisław matki Marianna

bez stopnia

zamieszkała 61 631 Poznań Osiedle Kosmonautów

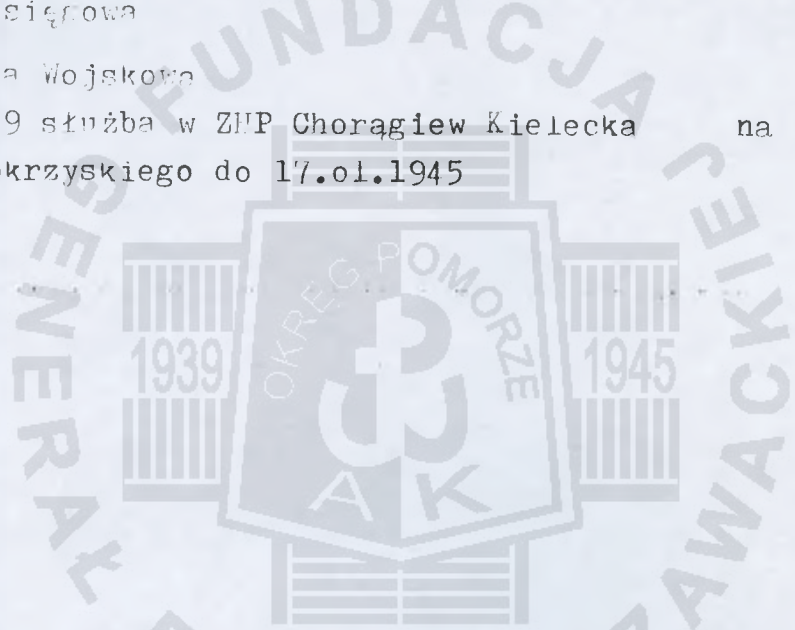
II. Dane Srodowiskowe

Wykształcenie średnie - ekonomiczne

w czasie okupacji i po wojnie do przejścia na emeryturę pracowała
jako księgowa

III. Służba Wojskowa

od 1939 służba w ZHP Chorągiew Kielecka na terenie Ostrowca
Świętokrzyskiego do 17.01.1945

Relacja opracowana na podstawie dokumentów osobowych Światowego Związku
Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Wlkp. za zgodą zainteresowanej
Dołączono dokumenty życiorys z uzupełnieniem, zaświadczenie Związku
Harcerstwa Polskiego Oświadczenia świadków
Orzeczenie 2118

III 11 Inne materiały dot. rockiny relatora

- Wspomnienia Danuty Krawczyńskiej, [o:] Harcerki 1939-1945, wyd. z popraw. i uzup., IHPAN, Warszawa 1983 r., kopia, k. 1 s. 1

W czasie okupacji, po utworzeniu w Denkowie tajnej drużyny harcerskiej, znów wstąpiłam do harcerstwa i pracowałam jako zastępowa pod pseudonimem „Promyk” oraz „Słonko”. Do zastępu, który prowadziłam, należały: Stefania Figas, Lutka Adamczyk, Janka Wilczyńska.

²⁷ Lw. 11.

10°

147

Do zadań naszych należało niesienie pomocy wysiedlonym i biednym, jak np. dostarczanie odzieży (przerabianej we własnym zakresie), różnych niezbędnych przedmiotów pierwszej potrzeby oraz opiekowanie się małymi dziećmi, gdy rodzice ich byli w swoich zajęciach, pomoc w nauce, organizowanie choinek harcerskich (które strojone były w barwy narodowe). W czasie wakacji prowadzenie półkolonii dla dzieci, organizowanie przedstawień, różnych zabaw i w ten sposób przekazywanie młodzieży szkolnej jak najwięcej pięknych idei harcerskich.

Poza tym organizowane były przez drużynę kursy z zakresu ratownictwa i zbieranie lekarstw (chowaliśmy je z Terenią Usewiczówną i jej ojczulkiem w bardzo ukrytej i tajemniczej komnacie znajdującej się na poddaszu kościoła denkowskiego). Obie z Terenią udawałyśmy się nieraz do Ostrowca na ul. Siemieńską (mieszkanie mojej siostry Hali i Irki Wolickiej, gdzie przez całą noc przygotowywałyśmy materiał opatrunkowy.

Przenosiłyśmy również obie z Terenią tajne gazetki z Ostrowca do Denkowa i dalej do Bodzechowa. Pewnego dnia dostałam polecenie przewiezienia raportu do Opatowa, gdzie komunikacja była bardzo niedogodna. Udało nam się dostać do autobusu (który przewoził przeważnie samych Niemców), a to chyba tylko dzięki temu, że byłam szczupła i drobna i tym samym wzbudzała litość i zaufanie. Pamiętam, dostałam miejsce gdzieś w kąciku, a później u jakiegoś Niemca na kolanach, który siedział na służbowym miejscu, z karabinem w rękę (opowiadał mi, że ma w tym wieku córeczkę). Z powrotem nie było kłopotu: wróciłam pod tą samą pieczołowitą opieką, z raportem ukrytym w gilzach od papierosów.

Upamiętniła mi się też pewna niedziela, w którą to jedna ze starszych harcerek składała przyrzeczenie nad grobem powieszonych, a reszta powtarzała za nią słowa przysięgi harcerskiej, a później pojedynczo, różnymi drogami (w ten sam też sposób przyszłyśmy) rozchodziłyśmy się, by spotkać się znów na ul. Siemieńskiej przy ognisku harcerskim²⁸.

Wiesława Lodwich-Jackowiakowa

PRACA POGOTOWIA HARCEREK W SIEDLCACH

Praca PH objęła z czasem, poza naszą drużyną, a raczej rodzajem „szczepu”, około 60 dziewcząt, a w okresie ogniów doszła do 180-200 harcerek, licząc ogniwa z terenu powiatu (Mokobody, Łosice, Pruszym, Wiśniew, Chodów, Czuryły, Natolin, Suchożebry, Krześlin).

W toku pracy zorganizowałyśmy dla łącznika P[ogotowia] H[arcerek] Warszawy (nie pamiętam nazwiska) przegląd harcerek w formie alarmu.

²⁸ Kiel. 26.

148

Wspomnienia Danuty Krawczyńskiej, wydrukowane są w książce „Harcarki 1939-1945” wyd. II popraw. i uzupełn. wydane przez Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk Warszawa P.W.Nauk. w 1983r. Strona 147 i 148

IV Korespondencja

(1998-1999) k. 4

L. di. 1828 pr 36 / 98

IV/1

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. Wielkie Garbary 2, 87-100 Toruń
fax ☎ (0-56) 65-22-186
Konto: WBK II Oddział w Toruniu
10901506-4675-128-00-0

MEMORIAL GENERAL
MARII WITTEK

POW
PWK

WSK-
-AK

SZ.P.

HELENA GARDOCKA

OS. KOSMONAUTÓW

61-631 POZNAŃ

^{IV/2}
Toruń, 15.10.1998

Szanowna Pani!

Za pośrednictwem p. M. Kryżaniskiej
z Poznania nasze Archiwum otrzymało
relację z Pani służby konspiracyjnej.
Włączyliśmy ją do naszych zbiorów
(numerteczki 1308).

Jeśli nie sprawi to Pani kłopotu -
prosimy jeszcze o Pani zdjęcie, najlepiej
z czasów okupacji.

Z wyrazami szacunku -

Marta Czyżak

Dokumentalistka Działu WSK

Helena Gardocka, dz. 1916/04/158 Poznań, 23.10.1998 r.
z domu Krawczyńska

Nr. teeki 1308

Szanowna Pani!

odpowiadając na list Pani z 15.10. br. przesyłam swoje zdjęcie z czasów okupacji.

Przepraszam, że z pewnym opóźnieniem, ale musiałam zdjęcia te dopiero odtworzyć w zakładzie fotografu.

Pozwalam sobie również załączyć zdjęcie wraz z rodzeństwem też z 1941 roku, z prośbą o ewentualne umieszczenie go w zbiorach.

Rodzeństwo moje już nie żyje i nie ma możliwości udokumentowania swojej działalności, która zaczęła się z moją siostrą Leokadią, siostrą przybraną i mojej dziewczynie a Danutą zaszła pora, obie łączniczki, prowadzącej ten gromadę Łuchów.

Nie wiem jakie dokumenty moje, wystata p. Maria Kryżanińska więc pozwalam sobie o dalsze udokumentowanie np. zaświadczenia Ksero, z Kwatery Głównej Harcerstwa Polskiego w Warszawie, dla mnie i mojej siostry Leokadii; również Ksero legitymacji Harcerskiej z ciekawymi wpisami o działalności Harcerek Łuchówek w czasie okupacji; siostry Leokadii i Danuty, potwierdzone podpisem hucwony Bogusław Janusowski ps. "Młga", późniejszej Srebrnej Łączniczki w AK na Okręg Radomsko Kielecki;

Oraz wspomnienia mojej siostry Danuty, wydrukowane w książce "Harcerki 1939-1945", wydanej przez Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk, przez PWN w 1983 r.

Niem, że były wysokie bohaterki i działawki i że nie można i nie należy się, zmieszać, by o wszystkim drobniaczko pisać, ale jestem już sama, nie mam nikogo z rodziny i nie mam komu tego wyszkiegłego przekazać i powiedzieć.

Wzrę z wyrazami szacunku,
wielkiej Sympatii i serdecznym
poddziękowaniem

Helena Gardocka
z domu Krawczyńska
(teeka 1308)

PS) mój telefon
w Poznaniu 8203-887.

Ja pracuję społecznie w S. Z. L. AK
w zarządzie Okręgu Miętkopolska
fako Karjenka.

174
DAGJA
Archiwum Pomorskiej Armii Wąskowej
ul. M. Barbary 2, tel. 65-22-186
Kopieci

Toruń, 2. 11. 1998 r.

Pani Helena Gardocka
Oś. Kosmonautów
61 - 631 Poznań

Szanowna Pani !

Dziękujemy Pani bardzo za tak szybki (mimo wszystko) odzew na naszą prośbę - a przede wszystkim - dziękujemy za przysłane materiały, poświadczające działalność konspiracyjną Pani siostr, Leokadii i Danuty, za niezwykle interesujące zdjęcie rodzinne, ksera tak cennych legitymacji harcerskich. Bardzo dziękujemy - materiały te uzupełnią Pani teczkę osobową, w ten sposób będziemy mieli obraz działalności konspiracyjnej całej rodziny.

Jeśli chodzi o dokumenty przysłane przez p. M. Krzyżańską - to poza Pani własnoręcznym życiorysem (ksero), otrzymaliśmy także oświadczenia świadków: Hanny Sójki ps. „Beta” i Agnieszki Szymkowiak - Kwiek - mało wyraźne, tak że Pani uzupełnienie bardzo się przyda.

Mamy jeszcze do Pani ogromną prośbę - o informacje dotyczące działalności konspiracyjnej Bogusławy Januszówny, szefa łączności AK Obwodu Opatów. Posyłamy Pani „Schemat relacji WSK” - może udało by się się napisać według niego relację. A jeśli nie - prosimy o spisanie wszystkiego, co pozostało w Pani pamięci.

Posyłamy także Komunikat 6 „Memoriału Gen. Marii Wittek” i druczek zgłoszenia do „Memoriału” - gorąco zachęcamy do wypełnienia go i przysłania do naszego Archiwum.

Z wyrazami szacunku i serdecznymi pozdrowieniami -

Marta Czyżak
Marta Czyżak

Dokumentalistka Działu WSK

TORUŃ - 12.08.99 15/5

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2, tel. 65-22-186
87-100 TORUŃ

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2, tel. 65-22-186
87-100 TORUŃ

Szanowna Pani
Helena Gardocka
Os. Kosmonautów
61-631 Poznań

1.dz. 1931/WSK/99

W załączeniu przesyłamy ostatni ,najnowszy komunikat Memoriału Generali Marii Wittek i zapraszamy gorąco na listopadową sesję poświęconą WSK.

Z wyrazami szacunku i serdecznymi
pозdrowieniami

Marta Czyżak
Dokumentalistka Archiwum WSK

T. 1308/WSK

NSZ

Sz. Szer.

Kielce

KRAWCZYŃSKA Helena

I° v. Kasprzak

II° v. Gardocka

ps. „Wróbel”

VI. Fotografie

1. zdj. legitym. powiek. (z 1841), reprod.,
(5.5 x 7.2) cm. 1

2. rodzicielstwo Krawczyńskich, Helena
pierwsza z prawej, 1847 r., reprod.,

Z. Świt. 2012 r.

2)

V/1

1. WSK
Jeczki obobowe
2. T. 1308 / WSK
3. repr., 12,3 x 8,3
- 4.
5. KRAWCZYŃSKA Helena
I° v Kaspizak
II° v Gardłocka
ps. „Wróbel”
6. N.N.
7. brak
8. Uwagi: Opis ma odwrotnie fot.

NISZ
Sz Szew.
Kielce

Z. Świt. 2012 r.

verke

V/4

2/3

Zdjęcie z roku 1841

Rodzeństwo Krawczyńskich z Derkowa

od lewej Dariusz ps. „Promyk” w. 21.8.1927 r.

dalej Leokadia ps. „Rysia” w. 27.I.1924 r.

brat Jacek ps. „Konspirator” 22.3.1931 r.

i ja Helena (pierwsza z prawej) ps. „Halina”
i „Kwibel” w. 1.08.1921 r.

Derków - Ostrowiec Świętokrzyski

. 1841 r.

zdjęcie z roku 1941.

Rodzinstwo Krawczyńskich z Benkowa
abc cnie ostrońce Sittka
od) ^{lewy} ~~Amalia~~ ps. "Przemysk" ur. 31.8.1907 zmarta 16.4.1981r.
dalej Lepkadia ps. "Rysia" - 27.7.1924 - - 25.10.1987r.
brat Tadeusz z gromady ^{Wieliczka} ps. "Konspiroktor" ur. 22.3.1901r zmort. 27.5.1987r.
i ja Helena ps. "Halina" ur. 18.1921r.

Benków-Ostrońce Świętokrzyskie
1941 rok

1)

5/5

1. WSK
Teczki osobowe

2. T. 1308/WSK

3. repr. 5,5 x 7,3

4.

5. Krawczyńska
Helena

I° v-to Kastizak

II° v-to Gardocka

6. N.N.

7. brak

8. Uwagi: Opis na odwrocie fot.
sporządzony przez J.H;

Helena Gardocka

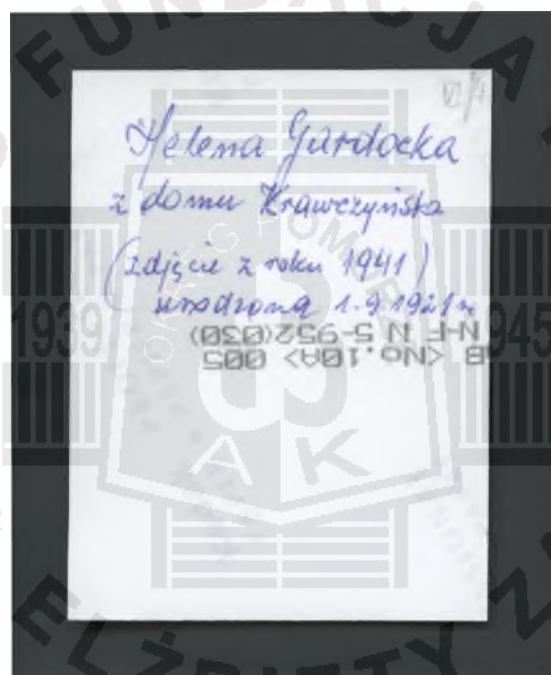
z domu Krawczyńska

(z dzieje z roku 1941)

urodzona 1.09.1921 r.

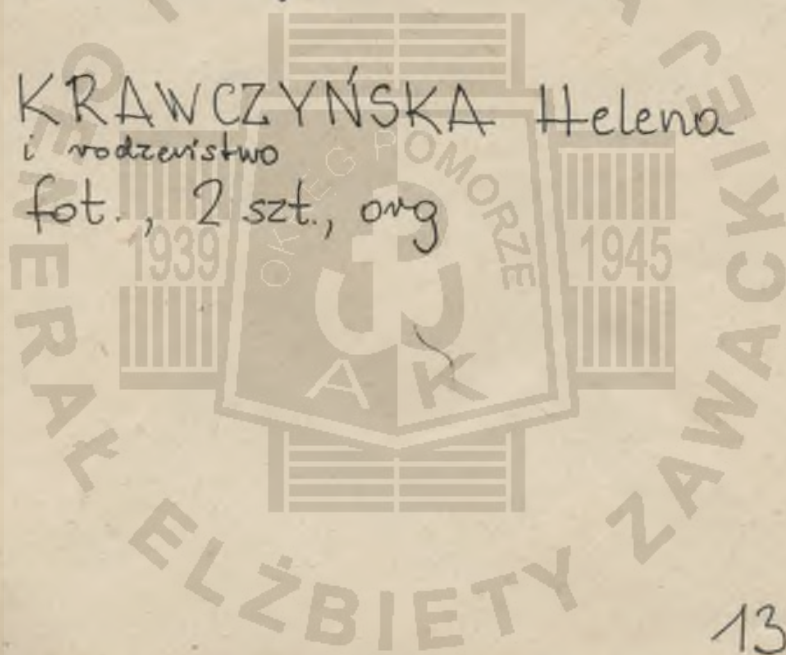
Z. Świt. 2012 r.

~~Helena Krawczyńska~~

KRAWCZYŃSKA Helena
i rodzinieństwo
fot., 2 szt., org

1308/WSK

KRAWCZYŃSKA

Hele

STRZEGOMSKIE ZAKŁADY
WYROBÓW PAPIEROWYCH
"UNIPAP" Spółka z o.o.
59-220 Legnica, Jaworzyńska 17/19

TECZKA DO AKT

SWW 1824-331

ZN-96/1

